

Tscherning: Det er ganske rigtig, at vi ventede, at den ærede Minister vilde indbringe et Forslag, som gav os Leilighed til til treble Behandling at fornye Undersøgelsen denne Sag vedkommende, men jeg troer tillige at den anden Behandling ogsaa gav Anledning til at formode, at det ikke var Thingets Hensigt at paatvinge Højskolen en fast Gartner som Lærer, ikke nogen enkelt Person, men at det kun var Thingets Villie, at der bevilgedes en passende Sum, for at Gartnerundervisning kunde gives der. Der er en stor Forskjel paa disse to Ting. Dersom vi bevilge 800 Rb. og overlade til Regjeringen at gjøre med dem, hvad den vil, saa beholder den for sin Regning alene Ansvaret for det Misgreb, det efter min Mening vil være at ansætte en fast Gartner. Vi have her i Landet Gartnere, som i enhver Henseende maae ansees skikkede til at overtage Ledelsen af Undervisningen i Gartneri ved Landbohøjskolen, og denne vilde være langt bedre stillet ved at holde sig til en saadan Gartner, der fik et aarligt Honorar, og ved desuden at have paa selve Skolen en Mand af underordnet Vestsafsenhed, f. Ex. en god Gartnerpønd, der tillige arbejdede; for 800 Rb. vil man kunne have begge Dese. Naar vi bevilge en Gartner med 800 Rb. eller 600 Rb., hvad det nu bliver, saa bevilge vi en Mand, der ikke bliver Arbejder, og saa komme vi til desuden at bevilge Penge til en eller to Mænd, som skulle arbejde ved Gartneriet. Bevilge vi derimod en Sum, som der er foreslaaet af mig, indtil 800 Rb., og den ærede Minister ikke antager nogen saadan fast Gartner, men derimod tager en Gartner, som man gjerne kunde nævne ved Navn, som den, der staaer nærmest for at udføre det, en Mand, der har stor Erfaring og som nyder stor Tillid hos dem her i Landet — og jeg kan gjerne sige hos os — som ansee sig meest besjælede til at dømmes om Havedyrkning, og som selv have offret ikke saa Penge for at fremme Havedyrkningen, saa vil dette, efter min Overtydning, være langt bedre for Højskolen, og naar Ministeriet ikke gjør det, saa bærer det Ansvarer derfor. Denne Gartner vilde ogsaa, det er min Overbeviisning, for de forskjellige Ti-

mer, i hvilke han maatte undervise, være godt lønnet med 400 Rb. aarlig, og der blev da 400 Rb. og en Bolig tilbage for en underordnet Gartner; denne Foranstaltning vilde være langt nyttigere, og jeg vil derfor tilraade at bevilge Pengene, men ikke til en bestemt Person, og saa lade det være Ministeriets Sag, om det ved Landbohøjskolen vil holde en fast Statsgartner, som endnu ikke har nogen Erfaring, og som ikke, efter hvad jeg skjønner — den høitærede Minister har nemlig paapeget en bestemt Mand — har lagt nogen Dydighed i den økonomiske Havedyrkning for Dagen. At ansætte en saadan Mand er et stort Misgreb, og det bør Thinget ikke understøtte eller rædde Haanden til; skeer det alligevel, saa maa vi finde os deri og Ministeriet bære Ansvarer derfor. Naar man siger, at Havedyrkningen er langt tilbage her i Landet, saa troer jeg dog, at man roligt kan sige, at den i Forhold til den Formuenhed og den Trang dertil, som findes her, dog ikke staaer saa meget langt tilbage. Der har engang her i Landet været en ivrig Bestræbelse fra Regjeringens og høitstaaende Mænds Side, for at fremme Havedyrkningen, men det har viist sig, at alle disse kunstige Bestræbelser have ført til overmaade Lidet. At høitstaaende Mænd have taget sig af Havedyrkningen, have vi seet, idet den første nogenlunde gode Havedag er skreven af en Amtmand, men siden den Tid er der skrevet et Par meget gode af Gartnere selv; disse have uddannet sig ad den naturlige Vej, nemlig der, hvor der var store Have at røgte, og de have igjen opdraget andre Mænd og saa fremdeles. I Kjøbenhavn har Handelsingartneriet uddannet sig betydeligt, eftersom der den største Formuenhed og Trang til Handelsingartneri var tilstede. Vil man paa anden Maade fremhjælpe Havedyrkningen, saa fremkommer der et kunstigt Produkt, og derved begaaer man et overordentlig stort Misgreb. Havedyrkningen og især den økonomiske er i saa høi Grad en Erfarings Sag, at i Virkeligheden kun den kan give gode Raad, som er en erfaren Mand deri. Jeg maa saaledes tilraade at blive ved den Afstemning, som man kom til ved anden Behandling, og som bestaaer i, at man tager Personen bort og lader Pengene blive tilbage. Ved